

Min arv som Gøgler!

v/Frank Guldager

Under henvisning til overskriften vil jeg dele min fortælling op i tre afsnit, da der løber en rød tråd gennem dem. Jeg vil starte med min bedstefar.

Min bedstefar: Han er født i Næstrup i Hundborg Herred 6 april 1880, og blev gift 6 november 1906. Han var blevet uddannet snedker og havde for øvrigt selv lavet en del møbler til deres hjem. De fik en søn (min far) Kristian, der er født i Lyby sogn, Sundsøre Kommune. Han er født den 8. juni 1913, men mere om ham senere i min fortælling. Det er her under min bedstefars ungdom, at den røde tråd starter, fordi min bedstefar dengang spillede violin. Det var til sammenkomster og fester. Omkring 1915-18 købte min bedstefar en glarmester forretning i Skive og så var der ikke tid til spilleriet mere. Da forretningen var på sit højeste, havde han ansat 6-8 svende og lærlinge, så der er sat mange, mange vinduer i rundt omkring i Skive og omegn. Butikken passede han selv, blandt andet fordi min bedstemor havde en svær art af gigt, så hun kun sad i en stol i stuen ovenpå og sluttede sin tid med at være blind.

De havde altid ung pige i huset, som boede hos dem, da der jo på den tid ikke var nogen hjælp at få. Der kom i butikken flere kunstnere, når de manglede penge. Så købte min bedstefar billederne og satte dem i rammer for herefter at sælge dem i butikken. Bagud var der værksted med flere maskiner til både at skære glas og rammer. Haven var bygget op med både værksted og lagerplads til glas m/m. Nu skal jeg vist til at få fat i den røde tråd igen. Da jeg var 11-12år arvede jeg min bedstefars violin og begyndte at få undervisning. Det var først her i "den gule bygning" hos daværende lærer Gade og senere hos lærer Billeskov. På et tidspunkt mente Billeskov, at han ikke kunne lære mig mere og så fortsatte jeg hos "Fritz" i Herning. Det var en musiklærer, der samtidig havde en musikforretning i Østergade lige overfor Midtbank, så undervisningen foregik i baglokalet sammen med han skulle passe forretningen. Det var en helt anden form for undervisning med

terpning af skalaer og klassisk musik. Jeg købte selv helt andre noder i butikken hos Fritz, men det vil jeg fortælle om under afsnittet med min far.

Min far: Han var som før nævnt født i 1913 og blev gift 24. november 1935, samme år som de overtog isenkram forretningen her i Vildbjerg og efter datidens skik og brug ikke uden at være gift. Min far ville egentlig hellere have været i en bank, men det var ikke nemt i starten af 1930, at få en sådan plads, så min bedstefar havde sørget for en læreplads hos en isenkræmmer i Skive. Allerede her kom han i ”kontakt” med trægrydeskeer og begyndte at slå rytme med dem. Det sluttede med, at han blev fantastisk til at lave rytme med tre skeer i hver hånd til musik. Han begyndte også sidst i 1940 at spille med i skuespil på Vildbjerg Hotel, som her på billedet, hvor han tilbeder en skulptur af en kvinde. Jeg husker også under krigen, at de spillede Gøngehøvdingen i anlægget i Søndergade. Efter årene med skuespil blev det til sommerspil i det nye anlæg i Østergade og senere til Vildbjerg Revyer i den nu nedrevne hal ved ”den gule bygning”, som billeder fra 1976 viser med flere kendte ansigter fra Vildbjerg.

Min far var rigtig i sit es, når mine venner mødtes hos os og jeg tog violinen frem og spillede ”Jeg har min hest” ”Skamlingsbanken” ”Radetzky march ” ”København march” og mange andre af datidens musik. Far fandt skeerne frem og til mere valsetoner, havde han en fløjte. Som tilbehør brugte han to tykke strikkepinde og ”Bækken” lavet af en løs lagkageform, sat på et stykke kosteskaft, fastgjort på en lille plade. Trommerne var ting, der var i nærheden, såsom lamper, borde og skåle.

Jeg havde også den store oplevelse, at være ude og underholde sammen med både min far og vores søn Jan, der spillede trommer og marimba. Det var bl.a. da Trehøje Y`sMen`s Club startede og til julefest på Møltrup. Her blev Jan kontaktet af en ældre herre, der fortalte ham, at han var meget dygtig til slagtpøjet, men gav ham samtidig et godt råd, med at passe på med spiritus, såfremt Jan ville leve af musik. Han fortalte, at han selv havde spillet på alle

de store steder i København såsom Wivex, Nimb osv., men det endte med at han drak en hel flaske Whisky inden han skulle starte med at spille.

Min far kunne ikke lade være med at have skeerne med, når han var i byen eller på ferie. Var der levende musik, kunne han simpelthen ikke "dy sig" og skulle op at deltage. Min mor var vant til det, så hun gav ham lov, men der var kun én gang, han fik skældt ud, da de kom hjem. Det var engang til revy, hvor han bl.a. skulle ind og synge "her står jeg hver aften på risten", men der var sket det, at Falsig havde taget en halv flaske snaps med, som de havde stået og delt ude bagved, så det gik ikke så godt med at huske teksten.

Man har gennem afsnittet om min far tydelig kunnet følge den røde tråd og jeg er virkelig stolt over det han kunne og har prøvet at lære noget af det. Han var altid glad og hjælpsom over for alle og behandlede alle ens og det har jeg også prøvet at leve efter. Jeg vil nu gå over til at fortælle om en lille smule af mit meget spændende liv.

Min arv som gøgler: Jeg er født i 1938 og gik i skole her i "den gule bygning", med Fru Eskesen som klasselærer, indtil vi blev delt i 6 klasse og

kom på realskole. Efter eksamen i 1955 havde jeg planer om at ville på søfartsskole i Svendborg for at blive telegrafist og komme ud at se verden. Det syntes min mor ikke, da vi havde mistet min bror John, som var død af leukæmi i 1952. Mor fik derfor min far til at ringe til Axel Jensen a/s i Herning, der drev en både engros og detail isenkramforretning, om de ikke manglede en lærling. Sådan blev det og de næste 4 år gik med den uddannelse. I 1959 var jeg færdig, men i de fire år var der sket en masse spændende ting

med mig og mine kammerater. Vi havde adgang til biler og turede rundt til baller og fester i området, ja helt til Odense for at se og høre Tommy Steel og til Århus for at overvære seksdagesløb. Den største oplevelse var, da jeg havde byttet min Vespa Scooter til en gammel Ford 1929, som vi malede rød og gul og fik lavet en del flotte tegninger på. Den kørte en kammerat Jens Eriksen og jeg med til Monaco og Paris, men det har jeg tidligere fortalt om i en af Lokalkravets årsskrifter. Tilbage til den røde tråd var der sket så meget, at det med at spille violin var helt gået i stå. Jeg blev indkaldt til soldat 1. nov. 1959, hvor jeg selv havde valgt telegrafregimentet i Århus, så der var stadig lidt drømme. Jeg blev hjemsendt i 1961, men havde i mellemtiden til en revy i "Friheden" Århus truffet verdens dejligste pige i 1960 og blev gift med hende i 1963. Jeg havde da plads i Ringkøbing, så vi boede der i tre år. Senere blev det til 8 år i Kolding (min kones fødeby) og i 1973 gik turen tilbage til Vildbjerg for i 1975 at overtage min fars forretning. Her er det "den røde tråd" starter for mig. Min far holdt op med at spille revy og så startede jeg. Omkring 1977 kom jeg med i Vildbjerg Revyen, hvor vi hvert år kunne samle 5-600 mennesker i skolehallen til revy-fest og dans. Det var fantastisk sjovt at spille sammen med en flok af dejlige og humoristiske personer. Her er blot nogle få billeder fra forskellige revyer, som også viser nogle af dem, der var med. Den sidste revy jeg var med i var i 2005. På et tidspunkt var en af aktørerne Gerda

Fruelund og jeg begyndt at tage ud og optræde sammen til fester, generalforsamlinger osv. Det var såsom Unibank, Grindstedværkerne i Herning Kongreshal med 600 deltagere. Vi var også ude til rigtig mange private og foreningsfester på fabrikker osv. Vi begyndte også at spille sommerspil i anlægget. Det var skuespil som "Røverne fra Rold"- "En søndag på Amager" og "sommer i Tyrol", som vi opførte både i Vildbjerg og Sørvad med meget flotte kulisser. Jeg havde også den store oplevelse i "En Søndag på Amager" at have begge vores sønner med. Kim spillede med i stykket og Jan slog på trommer i det store orkester,

der spillede til. Gerda Fruelund var i mellemtiden flyttet til Sjælland, så jeg begyndte selv at tage ud og optræde. Det startede med her i Vildbjerg og omegn, men bredte sig længere og længere ud. Jeg kom i private hjem (lejligheder og villaer), forsamlingshuse, haller, hoteller (Eyde - Scandic-Schaumburg – Munkebjerg osv.) Et sted der også var rigtig romantisk at optræde, var ”Pøt Mølle” ved Frijsenborg skoven udenfor Århus. Tænker man sig en linie fra Thisted over Skive til Viborg og ned til Vejle, Kolding, Esbjerg har jeg optrådt i utrolig mange byer både store og små. På den måde fik jeg også en masse viden om de personer, der blev fejret, da der jo skulle laves nye tekster hver gang. Flere af stederne kom jeg igen bl.a. Odense, hvor jeg var tre gange. Jeg har også optrådt til åbning af Ungskuet i Herning for både Borgmester, Ministre og andre prominente gæster. Det ”kick” man får, når man går ind og kan få folk til at glemme hverdagens fortrædeligheder og så lade latteren tage over, er ubetalelig. Når man så tænker på, jeg har gjort det i over 30 år og jeg så samtidig har truffet mange dejlige mennesker. Det er både dem der fester og dem der er på arbejde (tjenere – køkkenpersonale – musikere osv.) Musikerne har også mange gange spillet til, når jeg havde mine skeer med eller jeg havde personer oppe at lave ”gøgl” sammen med mig. Jeg har også optrådt på ferier og på et gammelt slot i Sverige (på vej til ”en overlevelsestur” i Norge), men den største oplevelse var da vi var en flok på ca. 20, der var blevet inviteret til bryllup i U.S.A. Det startede med en helt speciel polterabend, hvor jeg rigtig fik prøvet at danse med skønne amerikanske piger og selvfølgelig havde jeg også mine grydeskeer med i lommen. Turen hen til bilerne var lige ved at blive dramatisk, da to af vennerne skulle ”lade vandet”, men pludselig stod der to betjente med pistoler og knipler foran dem. Havde vi ikke haft en dansker med, der boede i U.S.A., var de blevet taget med på stationen. Dagen før brylluppet var vi inviteret med til ”gift party” i en nedlagt banegård, som på spændende vis var ombygget til restaurant. Her blev der uddelt gaver på kryds og tværs og med taler og klapsalver. Selve brylluppet i kirken var også specielt for os. Man sang ikke rigtig salmer, men os danskere sang to salmer. En del af tiden i kirken gik med at fotografere familien i mange forskellige opstillinger. Om aftenen blev

vi hentet af ”en gul skolebus”, med en neger som chauffør klædt i hvid smoking. Til spisningen oplevede vi også hvordan Amerikanerne spiser. De skærer kødet i stykker med kniv og gaffel og når det så er gjort, lægger man kniven – tager gafflen i højre hånd og så skovler man ind. Når de så er færdige rejser de sig, går hen i baren ”neger flot klædt i hvid smoking” og forlanger det man gerne vil have af drinks og går ud i haven. Det betød så at vi et par gange måtte ud at hente dem ind, for selvfølgelig havde os fra Danmark noget med. Det er her jeg kommer ind i billedet med ”den røde tråd”. Vi havde fået lavet en historie i H.C. Andersen stil over ”Prinsessen på Ærten” og så oversat den til Engelsk hvorefter Henning Hedegård havde indbundet den flot med flere billeder i. Jeg havde lånt en høj hat og med smoking på, kom jeg til at ligne H.C. Andersen. Som ham kom jeg ind og satte mig i en gammel høj stol man havde fremskaffet. På gulvet foran havde man placeret de Amerikanske og Danske børn, hvorefter jeg på Engelsk oplæste historien. Brudeparret fik bagefter overrakt historien på både Engelsk og Dansk. Amerikanerne var vildt begejstrede og det blev ikke mindre, da vi supplerede med en sang på Engelsk med melodien ”pomp and circumstances”. Den var ved at vælte hele salen og blev sunget flere gange i løbet af aftenen. Der blev også udleveret Amerikanske og Danske flag til at vifte med. Det var virkelig – virkelig festligt og flot. Mine venner havde også fået mig til at tage mit ”Hulda tøj” med, så de fik også nogle ”vitser”, jeg havde oversat til Engelsk og med god musik blev også grydeskeerne rørt. Nogle af børnene kom sågar hen, for at få min autograf og en af Amerikanerne kom hen og spurgte, om han kunne invitere mig derover igen. Derfor kan i nok forstå, det var en kæmpe oplevelse for mig.

Jeg kan kun sige at være stolt af den arv, jeg har fået via ”den røde tråd”. Det er heller ikke uden betydning at min dejlige kone, har givet mig lov. Ja der har sågar været flere gange til private fester, hvor hun har optrådt sammen med mig. Vores to sønner har også optrådt for os og vi har to børnebørn, der går til undervisning i guitar og trommer, så måske fortsætter ”den røde tråd” med næste generation?

Jeg har nu fortalt om mit utrolig spændende liv, jeg selv synes jeg har haft. Til slut kan jeg kun håbe, der er andre, som vil læse om det og prøve at forstå noget af det utrolig spændende liv jeg har haft. Måske kunne der være andre, som kunne skrive om deres liv, så det kan blive ”en arv” for eftertiden. Jeg er meget taknemlig, for at have fået lov til at give mit bidrag med ”min arv som Gøgler”.

Frank Guldager

Fuld tryk på digitaliseringen på arkivet

v/Poul Hjørnholm

Mange af vore billeder er blevet digitaliseret og er tilgængelige på www.arkiv.dk – der vil dog nogen tid før alt er tilgængeligt. Følg med på vores hjemmeside! Vi er også på Facebook.